

Arvoisat Alatornion Pirkkojen seuran jäsenet, hyvät kutsuvieraat!

Tornio-Haparanda kaksoiskaupunkia on rakennettu Euroopan Unioniin liittymisestä alkaen viimeiset kaksikymmentä vuotta yhteen. Vielä kun viime viikolla saimme tiedon Barents Centerin rakentamisen käynnistämisestä sekä Tapojärven pääkonttorin tonttikaupoista, voimme yhdessä Haaparantalaisten kanssa lähteä rakentamaan uutta Tornio-Haparanda 2030 visiota. Meidän täytyy yhdessä miettiä sisältöjä yhteen rakennetulle kaupungille luottamushenkilöiden, yrittäjien, kuntalaisten ja erityisesti meidän nuorten kanssa. Miten haluamme elää täällä tulevaisuudessa?

Elinvoimaisuuden näkökulmasta Torniossa on tapahtumassa paljon. LNG-investointi tarkoittaa, että Outokumpu on vahvasti sitonut paikkakuntaan ja samalla investointi tuo potentiaalia LNG:tä hyödyntäville investoinneille kuten esim. datasenttereille. Meillä on parhaillaan valmisteilla ja lähiaikoina myös toteutunut lukuisia matkailuinvestointeja kuten Duudson park ja uusia majoitustiloja.

Torniossa perustetaan vuosittain 100 uutta yritystä. Yritykset haluavat myös sijoittua tänne rajalle kuten Motonet tänä vuonna, lisäksi saamme tänä vuonna tänne kauan kaivatun elokuvateatterin. Viimeisimmän työttömyysasteen osoittaessa 12 % ollaan 16 % luvuista matkalla oikeaan suuntaan.

Tulevaisuuden kaupungin näkökulmasta elinvoima ja työpaikat ovat erittäin tärkeitä, mutta kaikista tärkeintä on kuitenkin, että Torniolaisille Tornio on paras paikka elää ja yrittää.

Pohjoismaat ovat kaikissa elämänlaatuksymyksissä parhaita paikkoja maailmassa. Vuorotellen kärjessä keikkuvat Norja, Ruotsi, Tanska ja Suomi. Tätä tutkittaessa syyksi löytyy tietysti tasa-arvoinen ja vakaa yhteiskuntarakenne, yksilöiden tasa-arvoiset mahdollisuudet sekä koulujärjestelmä, mutta vahvasti esille nousevat myös yhteistyö ja yhteisöllisyys.

Torniossa on vahvaa seuratoimintaa, mistä olen erityisen iloinen. Valtakunnallisesti tunnetuin, Alatornion Pirkat on ainutlaatuinen hieno joukkue nimenomaan yhteistyön ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Seuratoiminta on aina vahvasti yhteistyötä. Mukana ovat urheilijat, valmentajat, huoltajat, vanhemmat, perheet ja lista jatkuu, mikä tekee lajeista vahvasti yhteisöllisen. Yhteisöllisyyden kautta ihmiset kiintyvät alueeseensa ja tekevät siitä parhaan paikan asua.

Myös Alatornion Pirkkojen nimi kertoo vahvasta suhteesta Ruotsiin sekä alueen historian ymmärtämisestä ja arvostamisesta.

Pirkat (ruots. *birckarlar*) olivat Tornion, Luulajan ja Piitimen pitäjissä asuneita hämäläistaustaisia talonpoikia joilla oli oikeus verottaa saamelaisia ja käydä kauppaa heidän kanssaan. Pirkkalaisten lapinverotuksen ja -kaupan juuret olivat syvällä rautakaudessa, mutta kirjallisissa lähteissä heidän mainitaan Lappia ja Peräpohjaa koskevissa hallinnollisissa asiakirjoissa 1300-luvun alusta aina 1600-luvun alkuun. ^[1]

Perimätiedon mukaan Ruotsin kuningas Maunu Ladonlukko olisi myöntänyt pohjoisen talonpojille oikeudet verottaa saamelaisia, mutta tosiasiaassa lienee ollut kysymys perinteisten oikeuksien vahvistamisesta Ruotsin kuningaskunnan käytännöksi.

Birk-oikeuksilla Ruotsin kruunu ulotti vaikutusvaltansa peräpohjan talonpoikien kautta laajoihin lapinmaihiin ja niiden asukkaisiin. Ruotsin kuningaskunnalla ei ollut ennen 1500-lukua suoran hallinnon ylläpitämisen mahdollisuutta Lapissa. Nämä oikeudet säilyivät aina Kustaa Vaasan aikaan asti

Tänä päivänä Alatornion Pirkkojen yhteys Ruotsiin on käytännön tasolla päivittäistä Haaparannalla sijaitsevalla Aspenilla pidettävissä harjoituksissa ja yleisurheilukoulussa.

Kaupungin elinvoimaisuudelle on tärkeää sen maine. Pitkällä aikavälillä kaupungit saavat ansaitsemansa maineen. Torniolle on ollut vuosia positiivinen maine ja myös nykyistä hyvää mainetta todisti eilen täällä vierailut pääministeri Juha Sipilä antaen erityistä kiitosta Tornion kyvystä hoitaa kiristynyt turvapaikka tilanne viime syksynä.

Alatornion Pirkkojen menestys on ollut osaltaan nostamassa Tornion hyvää mainetta. 40-luvulta lähtien kansallisen tason hiihto oli valtakunnallisesti erittäin seurattu laji. Yhtenä selittävän tekijänä olivat nykyiseen verrattuna kymmenkertaiset kansallisen tason hiihtäjämäärät, mutta pohjimmiltaan hiihdossa on kuitenkin kyse kansallislajista. Isometsien veljessarjan vahvistavat viestijoukkueet niittivät jatkuvaa menestystä kansallisen tason kisoissa ja tietysti kirkkaimpana tähtenä Jari Isometsä yhtenä kansainvälisen tason huippuna koko 90-luvun.

Menestyksen takana on aina valtava määrä työtä. Tässä yhteydessä täytyy erityisesti kiittää kaikkia vapaaehtoispuhjalta seuran eteen tehneitä ja edelleen tekeviä henkilöitä, jotka ovat tehneet Alatornion Pirkkojen toiminnasta mahdollista.

Myös urheilussa ja erityisesti seuratoiminnassa on tapahtumassa rakennemuutos, kilpailemisen lisäksi tänä päivänä korostuu liikunnan terveyttä ja hyvinvointia edistävä merkitys. Tärkeää ja aivan itseisarvo on väestön mahdollisimman laajapohjainen liikkuminen lapsesta vanhuuteen. Siinä Alatornion Pirkoilla aktiivisen yleisseurana on vahva rooli ja mahdollisuus.

Seurassa on useampia toimivia jaostoja, jotka huolehtivat oman lajin valmennuksesta ja arkityöstä.

Viime kesänä en vielä ehtinyt Torniossa iltarasteille. Mutta aikaisempien kokemusteni mukaan nimenomaan rasteilla on terveitä ja kauniita hyvinvoivia ihmisiä aina vauvasta vaariin yhteisöllisesti perhekunnittain.

Nykyisyyttä ei voi ymmärtää ilman menneisyyttä ja tulevaisuus on syytä rakentaa omista vahvuuksista lähtien.

Alatornion Pirkoilla on legendaarinen maine menestyksekkäänä viestimestariseurana ja erilaisten kisojen järjestäjänä. Tänä päivänäkin seura tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden kehittyä lajissaan aina maailman huipulle. Kaupungin näkökulmasta tärkeintä on itse seura ja sen jäsenilleen yhteisöllisyyttä ja hyvää elämää tuottava yhdessä toimiminen.

Onnea 50-vuotiaalle Alatornion Pirkoille ja liikunnaniloa seuraavalle puolivuosisadalle!

Torniossa 27. marraskuuta 2016 / Tornion kaupunginjohtaja Timo Nousiainen